

Utrikesdepartementet

Enheten för internationell handelspolitik och EU:s inre
marknad (UD HI)

Konkurrenskraftsrådets möte den 28 november 2016

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter – Icke lagstiftningsärende
3. A-punkter - lagstiftningsärenden
4. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om åtgärder mot geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG

- *Allmän inriktning*

Ansvarigt statsråd: Ann Linde

Den 25 maj 2016 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till förordning som syftar till att stimulera gränsöverskridande e-handel och öka utbudet av varor och tjänster för EU:s konsumenter och företag. Det handlar om att förhindra diskriminering baserad på kundens nationalitet, bosättningsort eller etableringsort vid köp av varor och tjänster inom unionen. Detta har kommit att kallas för omotiverad geoblockering. Ordförandeskapet har för avsikt att beslut om allmän inriktning ska tas på Konkurrenskraftsrådet den 28 november 2016.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag om åtgärder mot omotiverad geoblockering för att stimulera gränsöverskridande e-handel och ge EU:s konsumenter och företag bättre tillgång till varor och tjänster inom unionen. Regeringen anser att de rättigheter och skyldigheter som följer av förordningen har förtydligats samt att förslaget är väl balanserat mellan företagens avtalsfrihet och skyddet för konsumenterna.

Enligt regeringens mening bör Sverige mot denna bakgrund kunna stödja ordförandeskapets kompromissförslag.

Riksdagen har informerats genom FaktaPM 2015/16: FPM98 och muntligen i Näringsutskottet den 23 februari och 13 oktober 2016.

5. Avstämning konkurrenskraft

- *Presentation från kommissionen*
- *Erfarenhetsutbyte*

Ansvarigt statsråd: Mikael Damberg

Avstämning av konkurrenskraftsläget, s.k. Competitiveness check-up, är en återkommande dagordningspunkt på Konkurrenskraftsrådet. Detta infördes under Luxemburgs ordförandeskap och den första diskussionen hölls den 1 oktober 2015. Dagordningspunkten omfattar en presentation från kommissionen om konkurrenskraftsläget i stort för unionen utifrån aktuell statistik och rapportering, samt en andra del med erfarenhetsutbyte i frågan om integrering av näringspolitiken i andra politikområden.

Den tematiska inriktningen för diskussionen kommer att vara kompetensagendan ("skills agenda").

Meddelandet från EU-kommissionen "En ny kompetensagenda för Europa" antogs av EU-kommissionen den 10 juni 2016. Avsikten med kompetensagendan är att stärka och i vissa fall förenkla befintliga initiativ för att ge ett bättre stöd till medlemsstaterna i deras nationella reformer. Arbetet kommer att inriktas på tre områden:

- Bättre och mer relevant kompetensutveckling.
- Tydligare och mer jämförbara kompetenser och kvalifikationer.
- Bättre kompetensinventering och information för mer välgrundade yrkesval.

I meddelandet listas och beskrivs kortfattat tio olika åtgärder som indelas i ovanstående tre områden, däribland förslaget om inrättandet av en kompetensgaranti.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att det är viktigt att fortsätta arbeta för att stärka EU:s konkurrenskraft. Regeringen anser att grunden för ett effektivt EU och samordning över politikområden är en väl fungerande samordning internt i medlemsstaterna. Med sådan samordning kan olika rådskonstellationer fokusera sina diskussioner inom respektive mandat och ansvarsområde.

Regeringens redovisade ståndpunkt den 29 september 2016 för utbildningsutskottet kring kompetensagendan:

En av Sveriges tre EU-prioriteringar för 2016 är ett socialt Europa för jobb och tillväxt. Prioriteringen innebär bland annat att regeringen verkar för att En ny kompetensagenda för Europa ska understryka att all utbildning bidrar till enskilda individers utveckling, livslångt lärande, samhällsengagemang och kritiskt tänkande samt understryker yrkesutbildningens viktiga roll.

6. Inre marknad: ett år efter antagandet av Inremarknadsstrategin

- Policydebatt och presentation

Ansvarigt statsråd: Ann Linde

Inremarknadsstrategin för varor och tjänster, KOM (2015) 550, presenterades den 28 oktober 2015. Strategin togs fram mot bakgrund av att det fortfarande finns ett antal hinder för fritt utbyte av varor och tjänster, vilka begränsar möjligheterna för företag och individer och som därmed leder till färre arbeten och onödigt höga priser. Avsikten är att strategin ska ge den inre marknaden en nystart genom dels ett antal lagförslag, dels ett antal åtgärder som hjälper bl.a. små- och medelstora företag och nystartade företag att expandera, främja innovation och ökade investeringar. Åtgärderna i strategin är både lagförslag och policyinitiativ och merparten planeras genomföras under 2016 och 2017.

Nu ett år efter att strategin lanserades är avsikten att vid mötet diskutera hur det har gått hittills med genomförandet, var det finns mest potential och hur rådet fortsatt kan bidra till ett snabbt och ambitiöst genomförande av strategin. Kommissionen förväntas vid mötet även presentera ett nytt initiativ för nystartade företag, s.k. start-ups.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige delar kommissionen uppfattning om vikten av att stärka EU:s inre marknad. Ansträngningarna för att ta bort hinder för handeln med varor och tjänster på den inre marknaden måste fortsätta för att tillväxten och jobben i Europa därmed ska kunna öka.

Regeringen anser att det är av stor vikt att kommissionen fortsatt prioriterar genomförandet av strategin och levererar annonserade åtgärder. När det gäller att bedöma områden med stor potential är det viktigt att ha en bred och ambitiös reformagenda. Med detta i beaktande vill regeringen framhålla att åtgärder som stärker den inre marknaden för tjänster och den digitala inre marknaden är av högsta prioritet för Sverige. Framtidens nya jobb kommer framför allt att skapas inom tjänstesektorn och i den digitala ekonomin. Varuområdet utgör stommen av den inre marknaden och bör med viss regelbundenhet ses över och moderniseras. Därutöver behöver även verktyg likt problemlösningsnätverket Solvit effektiviseras för att bättre avhjälpa fall där medborgarnas rättigheter inte blivit tillvaratagna.

7. Det enhetliga patentsystemets ikraftträdande

- Erfarenhetsutbyte

Ansvarigt statsråd: Morgan Johansson

Dagordningspunkt på initiativ av Sverige, Belgien, Luxemburg och Nederländerna, vilka tillsammans presenterat ett mötesdokument. Av dokumentet framgår att:

- patentreformen i princip är färdig,
- europeisk industri förväntar sig ett snabbt ikraftträdande,
- förväntningarna genljöd i inlägg av många delegationer vid förra KKR,
- Storbritanniens ratifikation av patentsystemet krävs formellt för ett ikraftträdande,
- det är oklart om Storbritanniens ratifikation kan ske i närtid.

Mot den bakgrunden välkomnar Sverige m.fl. en brittisk ratifikation som det snabbaste sättet att få igång systemet. För det fall att ratifikationen dröjer, söker Sverige m.fl. ett politiskt mandat att i vinter sammankalla en diplomatkonferens för antagande av ett avtal som innebär att systemet kan träda ikraft oberoende av om Storbritannien ratificerar. Sverige har lett förberedelserna av systemet, som står färdigt men inte kan träda i kraft på grund av formaliteten att Storbritanniens utestående ratifikation är obligatorisk. När den ratifikationen nu har blivit osäker är det naturligt för Sverige m.fl. att staka ut vägen mot ett ikraftträdande som inte förutsätter Storbritanniens ratifikation. Om reformens ikraftträdande inte säkras innan Storbritannien lämnar in sin

utträdesanmälan kommer reformen i bästa fall att försenas väsentligt, i sämsta fall rinna ut i sanden. Ikraftträdandet är neutralt i fråga om Storbritanniens framtida relation till EU, det är alltså ingen Brexit-fråga.

Förslag till svensk ståndpunkt

Patentreformen är starkt efterfrågad av användarna och ett väsentligt svenskt intresse. Regeringen verkar för ett ikraftträdande i enlighet med mötesdokumentet.

ÖVRIGT

8. a) Aktuella lagstiftningsförslag

- i) **Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om godkännande av och marknadstillsyn över motorfordon och släpfordon till dessa fordon samt av system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för sådana fordon**

- Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: Anna Johansson

Kommissionens förslag som presenterades den 27 januari 2016 innebär att det nuvarande ramdirektivet för godkännande av motorfordon 2007/46/EG ersätts av en ny ramförordning. Ett syfte med förslaget är att revidera regelverket för typgodkännande av motorfordon (bilar) utifrån de förändringar som beslutades om i regelverken för typgodkännande av två- och trehjuliga motorfordon respektive traktorer 2013. Vidare ingår förslag för öka robustheten i typgodkännandesystemet samt komma tillrätta med tillkortakommanden i nuvarande regelverk som kommissionen anser påvisades under hösten 2015 i samband med avslöjanden om brister med emissionsutsläpp i europeisk fordonsindustri. Det här förslaget ändrar inga tekniska krav för bilar och inte heller några utsläppskrav. Däremot så introducerar förslaget obligatorisk marknadskontroll samt kontroll av produktionsöverensstämmelse som åläggs myndigheter i medlemsstaterna.

En överläggning om den svenska ståndpunkten har hållits med riksdagens trafikutskott den 19 april med stöd för regeringens linje.

- ii) **Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om samarbetet mellan de nationella myndigheter som ansvarar för genomdrivandet av konsumentskyddslagstiftningen**

- Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: Per Bolund

Europeiska kommissionen presenterade den 25 maj 2016 ett förslag till en ny förordning om konsumentskyddssamarbete¹. Den snabba digitala utvecklingen har ställt tillsynsmyndigheterna inför stora utmaningar när det gäller att effektivt kunna utöva tillsyn.

Förslaget tar mot den bakgrunden sikte på att åtgärda effektivitetsbrister och stärka tillsynsmyndigheternas utrednings- och tillsynsbefogenheter. Vidare föreslås en särskild ordning för att hantera överträdelser som drabbar majoriten av medlemsstaterna och majoriteten av EU:s konsumenter.

Kommissionens förslag har under hösten gått igenom och ordförandeskapet har nyligen lagt fram ett reviderat förslag. Information har lämnats till civilutskottet den 9 juni 2016 och överläggning har skett med civilutskottet och konstitutionsutskottet den 11 oktober 2016.

b) Kommissionens meddelande om vissa artiklar i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/44/EG om rättsligt skydd för biotekniska uppfinningar

- Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Morgan Johansson

I noten redogörs för hur kommissionen anser att vissa artiklar i det s.k. bioteknikdirektivet ska tolkas. Notan publicerades i Europiska unionens officiella tidning den 8 november 2016.

Frågan om tolkning av innehållet i bioteknikdirektivet har aktualiserats mot bakgrund av vissa avgöranden från det europeiska patentverkets besvärsmål, de s.k. tomat- och broccolifallen. Besluten innebär att patent kan meddelas på växtprodukter, trots att de tagits fram med en metod – ett väsentligt biologiskt förfarande – som i sig inte är patenterbar enligt den europeiska patentkonventionen.

Kommissionen anger i sin not att lagstiftarens syfte med bioteknikdirektivet var att produkter som tagits fram genom ett

¹ Europaparlamentets och rådets förordning om samarbete mellan de nationella myndigheter som ansvarar för genomdrivande av konsumentskyddslagstiftning (COM2016 283 slutlig). Faktapromemoria 2015/16:FPM100.

väsentligt biologiskt förfarande inte ska kunna patenteras. Kommissionen anför vidare att korslicensiering mellan patent och växtförädlarrätt kräver vidare analys. Kommissionen poängterar också att tolkningsnoten inte är lagligen bindande för medlemsstaterna utan att det är EU-domstolen som har det yttersta ansvaret för att genom sin rättstillämpning bestämma innehållet i EU-rätten.

c) Rapport från nätverket för SMF-sändebud (SME Envoy)

- Information från Kommissionen

Ansvarigt statsråd: Mikael Damberg

Konkurrenskraftsrådet har begärt att få en årlig uppdatering av läget för små- och medelstora företag (SMF) i EU samt om implementeringen av småföretagsakten (SBA).

Rapporten förväntas presentera de senaste trenderna i utveckling för små- och medelstora företag i EU och redogöra för arbetet i nätverket för SMF-sändebud inom fyra prioriterade områden: digitalisering, kompetensutveckling, riskkapital samt entreprenörskap. Rapporten väntas också presentera det planerade arbetet för 2017.

d) Resultat från konferens om delningsekonomi, Bryssel 15 november

- Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: Ann Linde

ORDF förväntas informera från den konferens om delningsekonomi som det slovakiska ordförandeskapet anordnade i Bryssel 15 november 2016, där kommissionen (kommissionärerna Katainen och Bienkowska), ordförandeskapet och flera medlemsstater deltog.

Budskapen från ordförandeskapet och kommissionen vid konferensen återkopplade främst till kommissionens meddelande från 2 juni 2016 om delningsekonomin (KOM (2016) 356), vilket innehåller icke-bindande vägledning för MS i flera delningsekonomifrågor som i) krav för tillträde till marknaden för tjänster som tillhandahålls av professionella leverantörer och privatpersoner liksom för delningsplattformar, ii) frågor kring ansvar, iii) skydd av användare, iv) egenföretagare och arbetstagare i delningsekonomin och v) skatter.

Delningsekonomin har, så som en del av Inre marknadsstrategin för varor och tjänster, varit uppe för information i Näringsutskottet den 25

februari 2015 och i EU-nämnden den 26 februari 2016. Vid denna tidpunkt var meddelandet ”En europeisk agenda för delningsekonomin” inte presenterat. Därefter har regeringen informerat om den preliminära ståndpunkten genom FaktaPM: 2015/16:FPM102 ”En europeisk agenda för delningsekonomin”.

e) Aktuella lagstiftningsförslag

-Presentation av kommissionen

Ansvarigt statsråd: Morgan Johansson

Den 14 september 2016 lade kommissionen fram fyra nya lagstiftningsförslag på upphovsrättsområdet. Det rör sig dels om ett direktiv om upphovsrätt på den digitala inre marknaden och en förordning om vissa onlinesändningar och vidaresändningar av radio- och tv-program (vilka tillsammans kommit att kallas ”det andra paketet” av åtgärder på upphovsretsområdet inom ramen för strategin för en digital inre marknad i Europa), dels om en förordning och ett direktiv för att genomföra det s.k. Marrakechfördraget i EU-rätten, se närmare om respektive förslag nedan. Under dagordningspunkten förväntas kommissionen informera om förslagen.

i) **Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upphovsrätt på den digitala inre marknaden**

Genom förslaget harmoniseras upphovsrätten ytterligare inom EU. Förslaget motiveras av den snabba tekniska utvecklingen som förändrar det sätt på vilket kreativt innehåll skapas, produceras, distribueras och används, samtidigt som nya affärsmodeller och aktörer uppstår. Syftet är att skapa rättslig förutsebarhet vid digital och gränsöverskridande användning av verk och andra alster och förbättra tillgången till sådant innehåll. För att uppnå detta föreslås ytterligare harmonisering av undantag från och inskränkningar i upphovsrätten (i syfte att förbättra möjligheterna för text- och datautvinning, gränsöverskridande digital användning av verk i undervisningssyfte och kulturarvsinstitutionernas digitalisering i bevarandesyfte) och åtgärder för att underlätta licensiering av innehåll (avseende kulturarvsinstitutionernas tillhandahållande av verk som inte är kommersiellt tillgängliga och avseende audiovisuellt material för beställvideotjänster). Förslaget innehåller också åtgärder för att åstadkomma en välfungerande marknad för upphovsrätt. Dessa åtgärder tar sikte på upphovsmäns och andra rättighetshavares möjligheter att få del av de värden som användningen av deras verk och prestationer genererar. Det handlar i första hand dels om en ny typ av rättighet för tidningsutgivare

som ger dem ensamrätt att under 20 år från publiceringen framställa exemplar av och tillgängliggöra sina nyhetspubliceringar på internet, dels om en skyldighet för vissa internetplattformar att tillsammans med rättighetshavarna vidta åtgärder för att förhindra att material olovligt görs tillgängligt på plattformarna och dels om ett krav på transparens i avtal mellan upphovsmän/artister och förvärvare av upphovsrätt och rätt för upphovsmän/artister att omförhandla oskäligen avtal. Förslaget har behandlats vid två tillfällen i rådsarbetsgruppen för immaterialrätt. Vid det ena tillfället presenterade kommissionen förslaget och vid det andra tillfället gick den bakomliggande konsekvensanalysen igenom.

ii) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av bestämmelser för utövandet av upphovsrätt och närstående rättigheter tillämpliga på vissa av programföretagens onlinesändningar och vidareändringar av tv- och radioprogram

Förslaget innehåller bestämmelser som är avsedda att förenkla rättighetsklareringen för vissa typer av tjänster som tillhandahålls av radio- och tv-företag respektive av operatörer av vidareändringstjänster. När det gäller radio- och tv-företag omfattas onlinetjänster där program antingen sänds online samtidigt som företagets ursprungliga sändning eller är tillgängliga på begäran under en viss begränsad tid efteråt (s.k. catch-up). Genom förordningen införs en ursprungslandsprincip som innebär att radio- och tv-företag för sådana tjänster endast behöver lösa rättigheterna i etableringslandet, i stället för i alla EU-länder där tjänsten tillhandahålls. När det gäller operatörer omfattas tjänster där en ursprunglig sändning av radio- eller tv-program från ett annat EU-land återutsänds samtidigt, oförändrat och oavkortat (vidaresänds) över slutna nätverk (t.ex. ip-tv). Förordningen innehåller bestämmelser om obligatorisk kollektiv förvaltning som säkerställer att operatörerna ska kunna vända sig till en organisation, i stället för till enskilda rättighetshavare, för att få licens. Förslaget har behandlats vid två tillfällen i rådsarbetsgruppen för immaterialrätt. Vid det ena tillfället presenterade kommissionen förslaget och vid det andra tillfället gick den bakomliggande konsekvensanalysen igenom.

iii) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gränsöverskridande utbyte mellan unionen och tredjeländer av exemplar i tillgängligt format av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp

(Första läsningen)

Interinstitutionellt ärende: 2016/0279 (COD)

Inom FN:s specialorgan för immaterialrätt (WIPO) antogs i juni 2013 ett fördrag, Marrakechfördraget, som ska underlätta tillgången till publicerade verk för personer med syn- eller läsnedsättningar. Fördraget avser bl.a. att underlätta gränsöverskridande utbyte av anpassade exemplar, som t.ex. talböcker. EU har tidigare undertecknat fördraget och kommissionen har nu lagt fram förslag till ett direktiv och en förordning som ska genomföra Marrakechfördraget i EU-rätten. Genom direktivet införs en obligatorisk inskränkning i upphovsrätten till förmån för personer med syn- eller läsnedsättningar. Dessutom föreslås bestämmelser som säkerställer att anpassade exemplar ska kunna cirkulera mellan länder inom EU. Förordningen reglerar utbytet med sådana exemplar i förhållande till länder utanför EU. Förslagen har behandlats vid tre tillfällen i rådsarbetsgruppen för immaterialrätt. Förslagen har presenterats av kommissionen och inledande kommentarer på innehållet har lämnats.

- iv) **Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om viss tillåten användning av verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp och om ändring av direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället**

Se under iii).

Information, i form av faktagruppmemorior, om de nu aktuella förslagen överlämnades till riksdagen den 18 oktober i år. När det gäller Marrakechfördraget har regeringen även informerat riksdagen om detta i samband med beslut om EU:s undertecknande och ingående av fördraget (år 2014) och då kommissionens meddelande Mot en modernare och mer europeisk ram för upphovsrätten presenterades, i december 2015. I samband med att det meddelandet skulle presenteras lämnades också generell information till utskottet om kommissionens planerade översyn av upphovsrätten.

f) Konkurrenskraftsaspekter när det gäller den europeiska pelaren för sociala rättigheter

- Information från den ungerska delegationen

Ansvarigt statsråd: Mikael Damberg

Ungern har begärt att frågan om en ”Europeisk pelare för sociala rättigheter” tas upp som en övrig punkt på KKR.

Frågan har varit uppe för överläggning i AU i augusti. Regeringen fick där stöd för ståndpunkten att lyfta fram vikten av ett starkt och socialt Europa som bygger på en samverkan mellan tillväxt, konkurrenskraft, sociala framsteg, jämlikhet och solidaritet. Initiativ som följer upp meddelandet om en europeisk pelare för sociala rättigheter bör utformas utifrån vad som bedöms vara ändamålsenligt för att uppnå denna samverkan och bidra till uppåtgående social konvergens.

g) Betydelsen av industripolitik i kommissionens arbetsprogram för 2017

- Information från den tyska delegationen

Ansvarigt statsråd: Mikael Damberg

Tyskland har begärt att få dagordningspunkten på agendan. Det saknas ytterligare information om vad Tyskland avser lyfta under agendapunkten.

Kommissionens arbetsprogram för 2017 presenterades den 10 september. Arbetsprogrammet har titeln: Ett EU som skyddar, försvarar och sätter medborgarna i centrum.

h) Arbetsprogrammet för det inkommande ordförandeskapet

- Presentation av den maltesiska delegationen

Ansvarigt statsråd: Ann Linde

Den maltesiska delegationen presenterar arbetsprogrammet för det inkommande ordförandeskapet.